

SAMOBORSKI LIST

Ljetovališni vjesnik

„Samoborski list“ izlazi 1. i 15. u mjesecu.

PRETPLATA na cijelu godinu stoji K 4.—, na po godine K 2.—, a na četvrt godine K 1.—. S poštom stoji 48 filira na godinu više, a u Americu K 1.—40 na godinu više. Pojedini broj stoji 20 filira.

Odgovorni urednik: Dr. Mijo Juratović.

Uprava se nalazi u Šmidhenovoj ulici broj 22, a otpравниštvo u „Samoborskoj tiskari“ S Šeka, trg Leopolda Salvatora.

OGLASE prima uprava, a plaća se za petini redak u redakcijskom dijelu po 20 fil. u oglasnom 10 fil. Za oglase, koji se više puta uvršćuju, daje se znatan popust.

Norci se šalju upravi, a rukopisi uredništvu „Samob. lista“. Neplaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju.

GODINA II.

U Samoboru, 15. siječnja 1907.

BROJ 2.

Za pučku prosvjetu.

Već smo u posljednjem broju našega lista javili, da se u Zagrebu osnovalo „Društvo za pučku prosvjetu“ i da ima svojim radom da zahvati čitav hrvatski narod. Društvo će promicati čudoredni, duševni i gospodarski razvitak pučanstva. Ono će u smislu pravila osnivati, podupirati i nadzirati hrv. pučke knjižnice izravno i preko podružnica; osnivat će i podupirati tečajevе za nepismene kao i tečajevе za dalju naobrazbu, priređivat će javna pučka predavanja i pučka sijela.

Već je ovaj program rada opsežan i osnovan na širokim temeljima. Može pak donijeti ploda samo onda, bude li njegovo provođenje poduprla svojski narodna naša inteligencija. Pučka su predavanja od velikog domašaja za širenje prosvjete. Živa riječ djeluje jače no mrtvo slovo, ona ostavlja pobude u duši za daljnje stjecanje znanja, što ga pojedinac može da prisvoji s pomoću knjige i novine.

Ideja pučkih predavanja nije u nas nepoznata. Gdje gdje se već i pokušala provoditi i trud nije ostao bez uspjeha. No put je još uvijek neutvrđen i valjat će utri jake staze, da se i ova važna prosvjetna zadaća rješi na korist narodnju.

Ali društvo se ne misli zaustaviti samo kod toga rada. Ono se zakanilo uzorati i šire brazde na polju prosvjete. Naumilo je izdavati i širiti među narod knjige, shvatljive i popularno pisane, izdavati list za narod i raspisivati nagrade za pučke knjige.

Kad znamo, da na ovakim djelima oskudijeva naša knjiga, onda valja da s veseljem pozdravimo ovaj naum pomenutoga društva. Što narod ne haje za knjigu, u mnogom je doga-

daju krivo, što nismo imali dosta spisa, koji bi bili pristupni svojom sadržinom, a naročito načinom pisanja, našem seljačkom čovjeku.

Najzad misli društvo podupirati osnivanje pučkih škola, naravski, ako će njegova sredstva dotjecati za realizovanje ove namisli.

Za sakupljanje članova, širenje društvenih interesa bira odbor u narodu društvene povjerenike. No čim se u jednom mjestu nađe 20 članova, osnovat će ovi podružnicu, koja stoji u tijesnoj svezi sa središnjim odborom u Zagrebu.

Podružnica izabire odbor od 3—6 lica, te u smislu pravila osniva pučke knjižnice, sakuplja dobre knjige, uzdržava prenosne knjižnice, brine se za lokalna prosvjetna predavanja i t. d.

Pojedina predavanja dostavljaju se centralnom odboru, koji ih može popuniti, ako nađe, da je to od potrebe. Taka predavanja treba da su sočna i zanimljiva, a centralni ih odbor može i nagraditi.

Članovi su društva počasni, utemeljači, pak prinosnici sa 2 i 1 K. na godinu.

Počasnim se članovima imenuju muževi, koji su stekli osobitih zasluga za društvo; utemeljiteljem se smatra, tko najedamput ili u dvije godine uplati jednom zauvijek najmanje 50 K. (Seljaci, radnici i daci plaćaju najmanje 20 K.)

Svaki društveni član ima pravo da učestvuje u svim društvenim uredbama, te dobija besplatno društveni list. Ovaj bi list imao doskora početi da izlazi.

Kako nam dobro narodno leži na srcu, mi toplo preporučujemo ovo društvo pažnji našeg rodoljubnog građanstva, jer smo čvrsto uvjereni, da se pomaganjem ovakog društva pomaže samom narodu.

Prosvjetu i znanje valja unositi i u posljednju kolibicu seosku. Škola i valjana knjiga preporodit će narod, one će postepeno privadati

široke mase narodne tekovinama kulture i učiniti ih svijesnim članovima kulturno-socijalne zajednice.

A to može biti samo prva i najveća blagodan za narod i domovinu.

Iz trgovišnog zastupstva.

(Sjednica održana 4. siječnja 1907.)

Prisutno 14 zastupnika, kr. kot. predstojnik Dragan vitez Trnski, načelnik Josip Čop i blag. perovoda Stjepan Vuković.

Prijedlog glede otkupa kuće i vrta Alojzije Fresi za kupovninu od 2400 K odobrava se. Svota imade se pozajmiti iz štedionicežna mjenicu.

Za kapelnika izabire se Konstantin Vanjek sa plaćom od 1200 K uz uvjet, da imade glazbu sam sastaviti uz proračunom dozvoljenu stavku. Ujedno imade novoizabrani kapelnik dati jamčevinu od 1000 K u gotovom novcu, koja se imade u slučaju neurednosti djelomično kao, globa oduzeti.

Za pazikuću klaone izabira se Josip Mihelić, pod uvjet, da imade čistiti i klaonu.

Društvu za namještanje naučnika za obrt i trgovinu dozvoljava se 10 K.

Društvu za Istru sv. Cirila i Metoda dozvoljava se 10 K.

Hrv. pripomoćnom društvu u Beču daje se 10 K. Marija Thianich ostavila je 200 K za siromake. Svota priklaplja se zakladi za gradnju ubožnice.

Glede dimnjačarskog kotara zaključuje se sa većinom glasova, da se kotar ne razdijeli.

Glede uređenja mrciništa ostaje zastupstvo kod prvobitnog zaključka, da se doprinese polovica svote, dok drugu polovicu imade namaknuti općina Podvrh.

Prijedlog za prinos gosposkijskoj udrugi za školu za kućanstvo odbija se radi pomanjkanja sredstava.

Ugovor Ivana Koudelke produljuje se na daljnje 3 godine za svotu od 400 K godišnje pod istim uvjetima. Mjesto za kopanje određuje gosp. odbor.

Zaključuje se, da se nabave 2 nerasta i 2 prasice iz opć. blagajne za rasplod.

No nije Veljko Častić primio danas samo usmenih čestitki. Mnogobrojni njegovi znanci sjetili ga se što pismeno, što brzojavno i on je imao pune ruke posla, da sve te srdačne čestitke pročita i prouči.

Gospodina je Veljka Častića ipak nešto smučivalo, kad je o podne sjeo do krcata stola. Od dvaju znanaca nije primio ni riječi k današnjem danu —

A znade on, da su ta dvojica dobro čula za njegovu slavu, o kojoj su pred nekoliko dana i svi domaći dnevnici progovorili.

— Istina, — govorio je g. Častić u sebi, — ta su dvojica moji dobri znanci, no više je no sigurno, te mi nijesu nikakvi prijatelji. Ta to je golema razlika: znanac i prijatelj. Imao sam prilike, pa sam se čvrsto uvjerio, da mi nije bio ni jedan ni drugi nikada iskrenim prijateljem, što više, morao bih u svakom događaju baš protivno da ustvrdim. Kad bi mi dakle i čestitala ta dvojica — znam unaprijed — to bi sve drugo značilo, nego iskrene želje naznačuju. Ali ipak, — ipak... i g. Častić nije dovršio, kad mu pismošosa pokuca na vratima i preda dvije brzojavke.

Njegovi se ga znanci ipak spomenuli. Čestitaju mu iskreno i od srca, i žele mu iz dna duše svako dobro.

Svečar prode iznajprije dva puta očima preko nadošlih brzojavki, a onda se ujedared njegovog lice razvedrilo i u očima mu zasjala vanredna sreća.

I gospodin je Častić neobično sretan i zadovoljan nastavio objedovati —

BOGUMIL TONI:

Potezi.

Milosrdje.

Mlada krasna pojava bijaše ta žena. Modre blage oči vazda pune toplu saučesća. U njima je trajno treperila suza za sve bijednike ovoga svijeta. I izražaj joj je lica odavao istu žarku, beskrajnu samilost za potištene i nevoljne i za cjelokupno patničko čovječanstvo.

Bila je pravi anđeo dobrote i ljepote, samilosti i ljubavi.

A njezina samilost prema nevoljnicima i njena ljubav prema patnicima našla je izražaja u njenim velikim čovjekoljubivim djelima.

Odje je bilo bijede i nevolje, tu je ona ublaživala, gdje se javljala bol, ona je pružala utjehe, gdje je nicala suza, ova ju je plemenita žena otirala, gdje je bilo nesreće, ondje je bila ona prva na pomoći...

Nju su hvalili imućnici u sjajnim palačama i siromasi u jadnim kolibicama, dizale je učene glave sred sjajnih gradova, i priprosti, neuki puk na zapuštenome selu...

Svijet joj se divio.

Novinstvo je slavilo u svojim stupcima, a ljudstvo joj pjevalo hvalospjeve —

Na svu se ovu slavu nije ona ni najmanje osvrtała, niti joj bilo stalo, da svijet iznosi na javu njezina djela...

Uživala je u tome, da je pomagala bijednicima, i njihova je sreća bila i sreća njezine duše.

No obradovalo je, što su se svijetu svidjela djela ljubavi i samilosti.

Veselilo je, što je našla toliko iskrenih pristaša, koji će djelotvorno zasvjedočiti svoju ljubav spram bližnjega, ne tražeći za to druge hvale, no zadovoljstvo u nutrinji svoga bića —

I utješnim je srcem ponovo koracala naprijed da zareda oko nevoljnika, bijednika, potištenih i unesrećenih.

Bila je uvjerena, da je prati mnoštvo, koje će sa svijem njezinim stopama...

Ali kad se obazrela, za njom tek nekoliko —

Mnoštvo je ostalo daleko i stajalo još uvijek na istome mjestu kô i prije —

Ženi je bilo ime: Milosrdje.

Slavlje.

Gospodin Veljko Častić, uplivan i bogat čovjek, slavio veliku obiteljsku sreću.

Rastapao se on od milja i primao čestitače cijelog pretpodneva. Nitko od poznatih nije hotio da izostane i svatko se trsio, da mu što žarčim riječima istakne zamašaj njegove slave i da mu što krepcim čuvstvom zaželi dug život i čelično zdravlje. Natjecali se čestitači u biranju izraza i isticanju svečarevih vršina,

Općini Podvrh dopušta se za tekuću godinu besplatni izvoz pijeska; kamenik smije sezati samo do Franje Kuhara.

Molba općine Podvrh za otpust pijacovine (d drva i kolja odbija se.

Glede izgradnje štaglja po Josipu Skendroviću ulaže se utok na zem. vladu.

Glede dimnjaka na školskoj zgradi zaključuje se postaviti cilindere.

U odbor za izbor izbornika izabiru se zastupnici Levičar i Jurčić. U odbor za reklamacije izabiru se zast. Forko i Oslaković.

Zaključuje se, da se potrošarina od klanja i klaoničke odredbine po krčmarima imade ubirati.

Kr. kot. veterinar Stjepan Majhofer moli za povećanje plaće od 60 na 100 K mjesečno. Odbija se. Zast. Joso Budi predlaže, da si općina izabere vlastitoga veterinaru kao razgledača mesa, jer kr. kot. veterinar radi zvaničnog posla ne može dopijevati. Zaključuje se, da se raspiše natječaj za razgledača, koji bi imao biti diplomirani veterinar uz dosadanju plaću.

Predstojnik Dragan vitez Trnski čita oпись oblasti, kojim se potvrđuje izbor Josipa Čopa, trgovišnim načelnikom.

Time je sjednica svršena.

Pokrajinska štampa.

Mi smo već imali prilike, da istaknemo važnost izlaženja lokalnoga lista i više puta smo upozorivali, kako bi se u tom radu za opće i lokalno dobro morali naći svi na okupu, koji čute volje i sposobnosti, da pomognu svojim perom oko domaće novine. Ovih dana se „Obzor“ u svom uvodniku bavi detaljno važnošću i zadaćom pokrajinske štampe i iznosi čitav niz lijepih objektivnih misli u ovome pitanju. Mi dakako s obzirom na prostor, kojim raspolazemo, ne možemo taj članak u cjelosti donijeti, ali ćemo istaći barem glavnije njegove izvode.

U organizaciji narodnoga rada — veli pomenuti list — ide svakako jedno od prvih mjesta štampu, naročito pokrajinsku. Ovakav list je nesamo zastava, nego i ogledalo kraja, on je stimulans života. I s ovih razloga ne bi bilo uputno, da pokrajinska štampa postane isključivo stranačkom, te da uspiruje stranačke strasti.

Njena je zadaća naprotiv da provodi onaj toliko puta naglašivani sitni rad, da potiče i organizuje lokalne potrebe i pitanja, da specializuje one dijelove velikih programa i planova narodnog preporoda, koje su velike stranke ili pojedinci u općenitosti nacrtali i formulirali.

Organizovanje narodne samoobrane bez razlike stranaka i to ne radom fraze i demagogije, nego radom pozitivnim i uopće narodnim, to bi bila jedna strana zadaća naše pokrajinske štampe.

Ona treba da kontrolira sve pojave, da predlaže sve lijekove. Ali imade i druge stranu rada, a to je općenito prosvjetljivanje naroda i podizanje njegove kulturno-ekonomske snage.

Svaki list u svom kraju treba da je pionir toga rada, koji mora da je jedinstven i snažno uperen prema jednom cilju. Pitanja kojima se ima baviti lokalna štampa jesu ona narodnoga uzgoja, narodne prosvjete, narodnog gospodarstva, industrije, prometa, uprave itd.

Bude li tako, pokrajinska će se štampa srasti sa životom i postati njegovom nuždom, onda će već time, što upozoruje na ova praktična i konkretna pitanja i što nuka narod da ih rješava, ona će već time djelovati ublažujući naša stranačke borbe i sukobe, jer će ipak svima pokazivati zajedničku bazu, zajedničku točku za rad. I time će mnoge opreke iz forme borbe i svade poprimiti formu utakmice u radu i brizi za podizanje puka i svih krajeva, u kojima naš narod obitava.

Desetgodišnjica vatrogasne službe.

24. o. mj. navršuje se 10 godina, što se ubrajaju među izvršujuće članove našeg vatrogasnoga društva gg. dr. Milan Biščan, Franjo Forko i Mirko Kleščić.

Svaki od ovih naših vrijednih sugrađana zaprema odlično mjesto u požarnoj četi, te uživa poštovanje i povjerenje naših vatrogasaca. Jednako se sva ova trojica i sami s ponosom ubrajaju među vatrogasce, svjesni, da stoje u redovima ljudi, koji su svoj rad posvetili narodnoj radosti i službi. — Jer bili u ovome kolu, znači pripadati društvu, koje se vrsta u prve humane institucije, što ih je zasnovala ljudska misao, ogrijala zraka ljubavi i iznijela na vidik požrtvornost i čisto nesebično rodoljublje.

Nema sumnje, da već ta prilika, što ugledni zvaničnici i građani pristupaju u vatrogasno društvo, djeluje vrlo povoljno na društvenu snagu i napredak. Time se popunjuje cjelovitost jedne požarne čete, u kojoj treba da je stoga i podjele rada, pojedinačkog i skupnog djelovanja, ako se hoće da zadovolji velikim cilje-

vima društva. I sve te ljude u društvu treba da prožima jedna zajednička vatrogasna misao i jedno sigurno uvjerenje, da time, što djeluju u požarništvu, služe svojim suopćinarima, narodu, domovini...

Ova misao i shvaćanje navratilo je i gore pomenute naše sugrađane, da su prije desetak godina stupili u vatrogasne redove, da su za sve ovo vrijeme i zborom i tvorom pomagali društvu, te da su u njem do danas ustrajali s jednako krepkom voljom i ustrajnošću.

Kako u našoj domovini postoje službovne kolajne za 10, 15 i 20 godina, a podjeljuje ih „Hrv.-slav. vatrogasna zajednica“ s dopuštanjem zem. vlade, to će gg. vatrogasni liječnik dr. Biščan, dušobrižnik Forko i društveni zapovjednik Kleščić primiti 24. o. mj. službovnu kolajnu za 10 godišnje neprekidno službovanje.

Mi svoj ovoj trojici gg. vatrogasnim časnicima srdačno čestitamo na ispunjenom prvom desetgodištu vatrogastva želeći im od srca krepkog zdravlja i snage, kako bi mogli i nadalje ustrajati u društvu, čiji je rad u prvom redu namijenjen dobrobiti Samobora i njegova građanstva!

Dopisi.

Sv. Nedjelja, 14. siječnja 1907.

U ponedjeljak 21. o. mj. bit će ovdje predavanje g. Pavla Cesara, poznatog stručnjaka u vinogradarstvu. Predavanje će se održati u zgradi pučke škole.

U našem se selu osniva pučka čitaonica, dok pučka knjižnica postoji već otprilje. Misao o osnutku čitaonice nikla je u ovdješnjoj seljačkoj zadruzi. — U čitaonici držat će se po mogućnosti i predavanja za puk, te svjema silama uzastojati, da se narod priljubi knjizi i valjanjoj novini.

Radi se ovdje i o tome, da se osnuje vatrogasno društvo. Često se u nas događa vatra, a lijepo bi bilo, da je odmah spremljenih ljudi, koji znadu vješto baratati gasilima i uspješno navaliti na goreći predmet. Tim bi se spasila mnoga kolibica i odvratilo veliko zlo od sirotinje.

Nema sumnje, da će naše općinsko zastupstvo rado prihvatiti ovaj prijedlog, kad se stavi na dnevni red, a više je no sigurno, da će nam kr. zem. vlada rado dati nužnu potporu za nabavu štrcaljke, čim dođe do oživtvošenja društva.

Domaće vijesti.

Iz uprave lista.

Prvi broj „Samoborskoga lista“ otisnuo u dvije stotine primjeraka preko obične naklade, te ga rasposlamo našim znancima i prijateljima. Molimo ih, da se pretplate na nj.

Tko je zadržao prvi broj, smatramo ga pretplatnikom, te će mu se list redovno slati. Ponovo se preporučujemo našem rodoljubnomu svećenstvu i učiteljstvu i činovništvu. Oni su vodiči svoga naroda u svakom pravcu, pak i u prosvjetnom; zato ih molimo, da nas pomažu svojom saradnjom, i da „Samoborski list“ šire među svojim narodom. A ufamo se, da će se već jednog i građanstvo naše više zagrijati za svoju stvar, te nas obilnije poduprijeti svojom pretplatom.

Cijena je listu:

na cijelu godinu K 4.—

na po godine K 2.—

na četvrt godine K 1.—

s poštom 48 filira, a u Ameriku K 1.40 na godinu više.

Stare naše dužnike molimo, da što prije namire svoj dug.

Premještanje. U posljednjem smo broju našega lista javili premještanje kot. šumara gosp. Szentgyörgya, a danas imamo da zabilježimo premještanje jednako marnog i savjesnog činovnika, kot. pristava gosp. Gustava Hutha. Gosp. Huth odlazi kot. oblasti u Karlovac, dok na njegovo mjesto dolazi županijski perovoda g. Mirko Kršnjavi.

Mi ćemo još imati prilike, da se osvrnemo na marno činovničko djelovanje g. Hutha kao i na njegove građanske vrline, radi kojih je uživao općeno štovanje u našem građanskom društvu.

— Gosp. dr. Ljudevit Brodski, kr. županijski fizik u Ogulinu, premješten je u istom svojstvu kr. županijskoj oblasti u Varaždin. Javljam, jer je dr. Brodski poznat u Samoboru, gdje je djelovao kao kot. liječnik. On je ostao prijateljem našega mjesta, čije je ljepote u svoje vrijeme ocrtao u „Prosvjetu“.

Vojnička vijest. Gosp. Emil vitez Wagner, c. i kr. pukovnik 97 pukovnije, imenovan je zapovjednikom 3. gorsko-topničke brigade u Nevesinju. — Čestitamo.

Odseljenje. Dne 2. o. mj. ostavila je naš rodni kraj gđa. Katarina Vizner te se preselila u Zagreb. Ona je gotovo četrdeset godina proboravila u našoj sredini. Više generacija našeg krasnog spola zahvaljuje lijepi dio svoje naobrazbe gđi. Vizner, koja ih je pou-

čavala u njemačkom i francuskom jeziku, te naročito u klaviru. Mnoge njene učenice dovnuše se u njevoj školi do zamjerne diletantske vještine. Koliko žalimo njezin odlazak iz Samobora, toliko joj želimo sve dobro u njenom novom boravištu.

Vatrogasni ples. Kako smo već javili, daju 20. o. mj. naši domaći vatrogasci svoj ovogodišnji ples sa šaljivom tombolom. Ne treba ni pominjati, kako je nužno, da naše građanstvo i ovaj put dokaže svoje simpatije i sklonost prema društvu, koje je osnovano samo za dobro građanstva. A naši vatrogasci zaslužuju to tim više, jer je njihova požrtvornost općeno poznata, a njihova uspješna obrana imutka u času požara zavređuje doista priznanje svakog objektivnog čovjeka. I onaj tko ne može doći, treba da se toga dana sjeti društva, pa pošalje barem ulazninu. — Društvo prima zahvalno darove za tombolu kao i preplate na blagajnici.

Ulani dolaze na Mirnovec. Kako javljaju jedne zagrebačke novine, imali bi na proljeće doći u Mirnovec ulani. — Nama nije o tome još ništa poblize poznato.

Kronika. 8. siječnja ispunilo se 28 godina od smrti slavnoga ilirskog glazbotvorca Ferde Livadića. Livadić je rođen u Celju 30. svibnja 1798.

† **Franjo Fresl**, obrtnik, umro je 6. o. mj. u 56 godini, te je sahranjen uz brojno učešće općinstva. Do groba ga je ispratilo ovdješnje veteransko društvo i „Pučka čitaonica“ kao svog izvršujućega člana. Naš prijatelj g. Ivan Fresl, ravn. učitelj u Bribiru, oplakuje u pokojniku svoga oca. — Laka mu zemlja!

Povjerenstvo za sastavljanje gruntovnih uložaka dovršit će svoje uređivanje još ove godine, valjada na svršetku listopada. Sada se završuju radnje u porezn. općinama Drežniku i u Molvicama.

Izgubljeno. Koncem svibnja 1906. izgubljena je štedionička knjižica broj 4717, a glasi na ime Alojz Paušec, koji boravi sada u Americi. Čestiti se nalaznik umoljava, da tu knjižicu preda u tiskari „Samob. lista“ ili u samoborskoj štedionici.

Darovi. Za siromašnu škol. mladež dali su gg. Šek i Košak pisačeg i risačeg materijala, a gosp. Mijo Novak par cipela.

Mnogo ima u nas sirotinje, koja vapi za tuđu pomoć. Pomozimo barem jednoj dječici, koju je bijeda ovoga života tako rano počela tući. Smilujte se dakle imućnici naši, dajte u to ime po koji darak, pa će vam velika biti zadužbina.

Ljetosne zabave. Ovogodišnje društvene zabave počele su sa „sokolskim plesom“ na Silvestrovo. Koliko god si je ovo mlado društvo dalo truda, da pruži što više zabave svojim članovima i prijateljima, ipak nije za taj trud ubralo zaslužene nagrade, jer je prema lantskom sokolskom plesu tuzmjerno pohod sa strane općinstva bio mnogo slabiji.

Predstava je uspjela, kod koje se je gosp. Dušan Presečki osobito istaknuo svojim zdravim prirodanim humorom. I gg. Šoić, Mihelić, Rosenberg te gđica i g. Toth zaslužie također priznanje za svoju igru. Gudački kvartet g. Prof. Vaclava Humela iz Zagreba sam se hvali.

Dne 6. o. mj. održalo je hrv. pjev. društvo „Jeka“ svoju prvu zinnju zabavu sa koncertom i plesom. Veliki koncert bio je ispunjen najbiračnijim pjesama, vrhunac dakako postigle su dvije točke, koje je pjevao naš omiljeni ljetovališni gost i bivši član hrv. opere u Zagrebu, g. Bogdan pl. Vulaković, koji je još mnogima u svježoj uspomeni iz dobe hrv. opere.

Vrlo vješto, regbi virtuozski, svirale su čeliveroručno na klaviru gđice: Marica Lang i Dragica Katić prva dva Dvoržakova „Slavenska plesa“. Izvadahje bilo im puno nuansa, osobito pak nježni piano pokazivao je mnogo razumijevanja i tehnike.

Sala „Ne kuni“ bila je izvedena upravo vještački, u čem dakako velika pohvala ide gđicu Julku Levai, požrtvornu prijateljicu hrv. pjev. društva „Jeka“. Uz nju odigrao je g. Mirko Kleščić, predsjednik „Jeka“, ulogu pomorskog kapetana vrlo dobro.

Zborovi „Jeka“ bili su uvježbani, što se osobito isticalo u pojedinim prelazima u dinamici kao i u samoj čistoci izvajanja.

Soli g. zborovode Ratka Buzine svim su nam već dobro poznati i rado čuveni. Njega i njegovu požrtvornost ide bez sumnje najveća zasluga, jer je on bio duša koncerta „Jeka“.

Jedna osamdesetgodišnjica. Stariji samoborski građani sjećat će se još imena: Luka Svetec. Bio je za doba apsolutizma pristavom kot. suda u Samoboru. Rodom Slovenac, vratio se kasnije u domovinu, gdje se posvetio odvjetništvu, te je stekao glas ugledna stručnjaka i odličnoga rodoljuba. Pod konac prošavše godine proslavio je osamdesetgodišnjicu života, a tom je zgodom primio čestitki sa svih strana Slovenije. I u Samoboru ostavio je lijepu uspomenu.

Molbe za iznimnu ženidbenu dozvolu vojnih obavezanika imaju se predati odredbom kr. županijske oblasti, jedino kod kr. kot. oblasti u zapisnik, za što se ne plaća nikakva pristojba, nego jedino biljeg. Uredovni dan je u subotu.

Zabrana paše po šumama. Opaženo je, da je blago počnilo štete na mladicama drvija, naročito u šumi Bukevje. Stoga je kot. oblast zabranila pašu blaga po šumama, kako to oglašuje opć. poglavstvo.

Imenovanje. Kr. županijska oblast imenovala je gdicu Zlatu Bogović učiteljicom ženskog ručnoga rada pučke škole u Lugu.

Predavanje iz gospodarstva držat će gosp. Cesar 20. o. mj. u Lugu.

Srušio se štagalj. Snijeg, koji nam je o Novoj godini zameo ulice i naslagao se na krovove kuća, zaprijetio je svojom težinom očito slabijim kućama. Trgovišno je poglavarstvo smjesta izdalo odredbu, kojom se nalaže vlasnicima kuća, da se krovovi očiste od snijega. I već su neki počeli da ruše snijeg, a onda je zadunuo topao jug, koji je znatno snizio težinu snijega na kućama. Srušio se međutim ipak jedan štagalj, vlasništvo Freslovo u Bregovitoj ulici.

Čudno svijetlo u kandelabru. Primamo: Nekoliko noći nijesu gorjele svjetiljke ulicama. Vladala je tama. U pomanjkanju svjetla netko je stavio u kandelaber kraj g. Presečkoga — „Nachtlicht“ — valjda da dokaže, da Samobor ipak ima svoju noćnu rasvjetu.

Popisne i izborne listine trg. Samobora izložene su na javni uvid od 12.—19. siječnja, te se za to vrijeme primaju reklamacije kod trg. poglavarstva.

Jeftino meso! Ne mislimo na današnje doba, u koje dakako ne pristaje gornji natpis, već ravno na 150 godina unatrag, da naši čitači uvide, kako su naši predci u Samoboru jeftino meso jeli. Godine 1757. izdana je jedna odredba „magistratua“ o sječenju mesa, a iz nje doznajemo za cijene, po kojima se onda prodavale razne vrste mesa. Važnoj sječenju, koja se bavila ovim pitanjem, pribivali su: sudac samoborski Marko Regović, vice-sudac zagrebačke varmedije Juraj Saić, izaslanik samoborskog starog grada Mikloš Pasanec i „već drugih vrednih ljudi“. A sad čujmo odluku, koja je tom prilikom stvorena:

„Da mesari Samobora varoša od sada do idućem vuzmu do do idućih Trojak govedinu seči i prodavati budu morali, naimre: vola pitanoga i dobro tustoga funt po 2 krajcara; nepitanoga, a drugač dobro tustoga 2 funta po novac 5, teletinu dobro tustu po 1 groš, zločestiju po novce 3, slaninu frišku po 1 groš, suhu funt po 2 i pol groša, samo belo; lošu funt po 2 groša.“

Nekoć bilo, sad se spominjalo!

Nova moderna mesnica. Naš sugrađanin g. Antun Rumenič otvorio je u svojoj novoj kući moderno uređenu mesnicu, koja se sa svojim uređenjem može takmiti s mesnicama i najnaprednijih gradova.

Upozorujemo cijenjene čitače na dotični oglas u današnjem listu.

Društvene vijesti.

Hrv. pjev. društvo „Jeka“ u Samoboru, priređuje drugu svoju zimnju zabavu na pokladni ponedjeljak, dne 11. veljače, sa velikim šaljivim koncertom i plesom. Na koncertu i za plesa svira vojnička glazba c. i kr. pješačke pukovnije br. 16. iz Zagreba.

Društvo za poljepšavanje Samobora održat će svoju godišnju glavnu skupštinu još ovoga mjeseca. Dan će se skupštine odrediti naknadno i posebnim pozivom obavijestiti članovi. Umoļjavaju se gg. članovi već sada, da se u što većem broju odazovu, e se ne bi morala po običaju odgadati skupština radi premanog broja skupština.

Vojno-veteransko društvo u Samoboru priređuje svoj ovogodišnji ples s tombolom dne 2. veljače.

Razne vijesti.

Hrvatski sabor nastavit će svoje sjednice 21. o. mj. — Proračunski odbor sastaje se danas.

Zakon o uređenju pravnih odnošaja gospodarstva i gospodarskih radnika. „Nar. Nov.“ donijele su nacrt osnove ovoga zakona. Sastavio ga je gospodarski odsjek kod zem. vlade prema ugarskom zakonu. Nacrt je ovaj publiciran zato, da se uzmognu o njem izjaviti gospodarska društva i udruge kao i stručnjaci. Poslije toga sazvat će vlada po potrebi anketu, a onda predložiti hrv. saboru definitivnu osnovu.

Nacrt ove osnove razdijeljen je na 9 poglavlja, a govori o radničkim iskaznicama, o sklapanju gospodarskih radničkih pogodbi, o njihovom razriješenju i ispunjenju, o gospodarskim nadničarima, zatim o kaznenim ustanovama, te oblasnom postupku.

Kako se ovom osnovom radi o velevažnoj reformi na gospodarskom području naše domovine, bit će nužno, da se o tom predmetu izazove stvarna i svestrana kritika, da nam ovaj zakon bude što savršeniji i po narod što korisniji.

† **Anka Badaj.** Umrila je dne 31. prosinca pr. g. u jednom sanatoriju kod Beča nakon dugotrajne bolesti, gospoda Anka Badaj rođena Marek, supruga odjeljnoga predstojnika za pravosuđe gosp. dra Aleksandra Badaja, u 38. godini života. Bila je plemenita žena, koju je u Pakracu i u Zemunu, gdje je provela svoje djevoštvo i gdje je živjela u najidealnijem braku sa sadašnjim odjeljnim predstojnikom drom. Badajem, i veliko i malo štovalo i ljubilo. Pokoj joj vječni!

† **Stivo Kutuzović.** Na 20. prošlog mjeseca umro je u Gudincima narodni zastupnik Stivo Kutuzović iah dosta duge i teške bolesti. Ta ga je bolest sprječila,

da nije mogao sudjelovati u predbožićnim sjednicama hrvatskoga sabora. Pokojnik bio je pristaša hrvatske stranke prava. Rođen je godine 1843. u Babinoj gredi, a poslije svršenih nauka bavio se gospodarstvom i javnim političkim radom. U saborskom svom radu iznosio je velikim marom potrebe naroda i svojih izbornika, te je njegova riječ u saboru odavala čovjeka koji čvrsto osjeća za svoj narod. Svaki njegov kret, svaki govor odavao je dušu dobroćudnog i iskrenog Slavonca. Takovi su mu bili i govori, takova mu je bila i duša. Pokoj dobroj i plemenitoj duši Steve Kutuzovića!

Povišenje poštarine. Iz Beča dolazi vijest, da se austrijsko ministarstvo trgovine bavi osnovom o povišenju poštarine za tuzemna pisma od 10 na 12 filira. Prihod ove povišice računava se na 6 milijuna kruna, koje bi se upotrijebile za poboljšanje plaće poštanskih činovnika. Kao odštetu za povišicu poštarine namjerava se sniziti cijena lokalnih dopisnica od 5 na 4 filira. Ovu polakšicu kani, kako se glasa, uvesti i ugarsko ministarstvo, ali podjednako bi se porto za tuzemna jednostavna pisma također povisio i to od 10 na 14 fil.

Prosvjeta.

Samoborci na književnom i prosvjetnom polju. U 1. broju „Savremenika“ napisao je kritičar Vladimir Lunaček članak o značenju dramatičkoga rada Frana Hrdiča. — Dr. Branimir Vizner-Livadčić napisao je u istom broju crticu: „Apoteoza“. Preštampao ju je i „Obzor“ u svom božićnjem prilogu. — „Narodne Novine“ od 31. prosinca donose dvije crtice Bogumila Tonija pod natpisom „Potezi“.

— Kako doznajemo, napisao je učitelj u Sv. Nedjelji Stjepan Debeljak dramu iz pučkoga života pod natpisom „Kajšari“. Predao ju je upravi zem. kazališta.

— Povjereništvo „Hrv. društva za pučku prosvjetu“ preuzeo je g. Mijo Lamot, upravljatelj župe u Badljevi.

„Škola“ list za učiteljstvo i prijatelje škole, što ga uređuje i izdaje Stjepan Širota, učit. u Zagrebu, stupa današnjim danom u XVIII. godišće svoga opstanka. List se odlikuje lijepim pedagoškim radnjama, te člancima, kojima je svrha promicati hrv. pučko školstvo. Preporučeni je i po zem. vladi. Cijena mu je na godinu samo 4 kruna.

„U pjesmi i priči.“ Antologija savremene hrv. omladinske književnosti. Hrvatski književnik, suradnik našega lista g. Rudolfo Franjin Magjer izdao je djelo pod gornjim natpisom, na koga ćemo se u svoje vrijeme i posebice osvrnuti. U toj knjizi, koja je ujedno oml. biografija, prikazana su 93 pisca i spisateljice. Cijena je djelo neuvezanom 5 K, a uvezanom 7 K. Preporučujemo ga već sada.

Promet nekretnina

u općini Samobor za drugo polugodište 1906.

Švarić Alojz, Mijo i Anton iz Samobora, te Švarić Ivan iz Slanjevca prodali su Mati i Ani Hodnik iz Samobora, Samostanska ulica broj 10, kuću broj 10 u Samostanskoj ulici, za kupovninu od 2000 K. — Ban Bara te Janko i Bara Skendrović, Magda Kozjan i Lizika Kuhar svi iz Ruda, naslijedili su iza smrti pok. Bare Skendrović rod. Stengl, nekretnine u vrijednosti od 325 K. — Antun i Ivan Švarić iz Samobora, Samostanska ulica br. 10, prodali su svoje dijelove nekretnina Ani i Bari Švarić iz Samobora za kupovninu od 1000 K. — Ivan Parašić iz Samobora, Samostanska ulica br. 65, prodao je Blažu i Terezi Kupres kbroj 26 iz Male Rakovice, kuću broj 65 s nuzgrednim nekretninama u Samostanskoj ulici, za kupovninu od 1600 K. — Rubinić Stefan, kbroj 14 iz Manjevasi, prodao je Janku i Josi Planinčić kbroj 82 iz Ruda, cijele svoje nekretnine za kupovninu od 800 K. — Tkalčić Stefan i Franjo iz Daruvara i Tereza Marković iz Marije Bistrice, prodali su Ignacu Tunjko iz Samobora, Draga broj 10, svoju oranicu u površini od 42 č. hv. za kupovninu od 25 K. — Tkalčić Stefan iz Daruvara prodao je Ignacu Tunjko iz Samobora, Draga broj 10, svoju oranicu u površini od 83 č. hv. za kupovninu od 50 K. — Repuš midb. Duro iz Samobora, Taborec br. 20, prodao je svoj dio: kuću s nekretninama Magdalen Repuš iz Samobora, Taborec br. 20 za kupovninu od 140 K. — Mataušić Tomo kbr. 16 iz Samobora, prodao je Stefanu i Magdi ml. Jerbić kbroj 46 iz Braslovja, oranicu u površini od 1463 č. hv. za kupovninu od 2000 K.

(Nastavit će se.)

Gospodarstvo.

Sušenje povrća.

O sušenju povrća kod nas se još malo zna: malo se o tome govori, a još se manje to u praksi izvodi. A ipak je to za naše kućno gospodarstvo, a i za našu prehranu vrlo značajna stvar. Trebalo bi za nju zainteresovati svaku našu domaćicu i na selu, a pogotovo u gradu gdje se taj posao mnogo bolje naplaćuje,

Naša je želja, da im u tome pomognemo, pa ćemo ih upoznati s najlakšim načinom sušenja povrća, kako ga je opisao učitelj gospodarstva Weitzel.

Najveću hvalu zaslužuje na selu ona domaćica, koja umije za hranu različito da priredi i izmjenjuje svakojako povrće ne samo ljeti, dok se uzgaja u vrtu ili na polju, nego može i zimi da podvori svoje gostove takim povrćem, koje doduše raste ljeti, ali je valjano sačuvano te se daje posve dobro upotrebiti u kuhinji.

Osim pohvale svojih gostova, još će si takova domaćica steći najviše priznanja u svoga supruga, jer će trošenjem suhoga povrća, što ga je sama priredila, uštedjeti u pokućanstvu neku svotu, koju bi inače bila potrošila kupovanjem drugog živeža.

Sve vrste povrća ne dade se svježe ušćuvati za zimu ili čak preko zime, jer ili prerano gniju, ili pak toliko izgube na hranljivosti, da već nijesu tečne te ne vrijede za upotrebu. Neke se povrće uopće ne može dugo svježe ušćuvati, nego ga nastojimo ušćuvati ukuhanjem, ukisavanjem i usoljavanjem. Ali i ovaj način ušćuvanja ne zadovoljava u svjema prilikama, zato će se praktična domaćica rado poslužiti sušenjem, jer se njim povrće dade na dulje vrijeme ušćuvati.

Osim zelenoga boba, koji se u nekim krajevima odavno već suši, mogu se sušiti najrazličitije vrste povrća; pače zelenje za juhu kao peršin, luk drobnjak i dr. dade se vrlo dobro posušiti, te izgubi vrlo malo od svoga mirisa.

Sve povrće, koje smo nakanili sušiti, treba da se pobere i spremi u ono doba, dok je još u svojoj potpunoj nježnosti i ljepoti. Onda se brižno priredi baš tako, kao da smo ga nakanili onaj čas da kuhamo: dobro se opere, obijeli i sve se nepotrebne česti odstrane; onda se izreže u pločice ili prutke kako to zahtijeva vrsta povrća i običaj kod priređivanja. Pločice treba da su tanke, a prutci uski, da se mogu što brže i potpunije posušiti, a poslije opet kod kuhanja za varivo, da lakše omekšaju.

Osim zelenja, što ga mećemo u juhu, mora se sve drugo povrće prije sušenja pariti. Moglo bi se i kuhati, ali se to ne preporučuje, budući da se povrće kuhanjem iscrpi. Za parenje odaberemo si prikladan poveći lonac i dademo si za nj napraviti umetak od bijeloga lima. Ovaj umetak nije drugo nego također lonac, koji se umetne u onaj prvi lonac tako da doseže samo do polovice njegove. Odozgora mora imati dvije ili tri kvake da se objesi za vanjski lonac, a dno mu mora biti jako rupičavo. Trećina lonca napuni se čistom vodom i uzavrije. Tek kada voda jako vrije, stavi se u lonac umetak s povrćem, što smo ga već prije priredili za sušanje. Lonac valja nato tako dobro zaklopiti, da mogne što manje pare prodirati napolje. Sada valja paziti čim se kod poklopca pojavi miaz pare, ostavi se da vrije još pet minuta, a onda se izvadi opareno povrće iz lonca. Nije nužno, da se razne vrste povrća dulje pare, jer se radi samo o tom, da se povrće skroz i skroz temeljito ugrije. Samo vrlo nježno povrće, koje bi se možda kod poduljega parenja raspalo, raskašilo, izvadi se nešto ranije iz lonca. Opareno se povrće pažljivo natanko pomije na obično drveno rešetko i postavi se na čisti uzduh da se ispari.

Odje nema drvenih rešeta, ili ih nema dovoljno, može se na okvir napeti kakova jako rijetka tkanina, pa se po njoj razgrne povrće. Tko je imućniji, može si u tu svrhu dati prirediti podugačka rešeta ili ljesice od žice, ali žica mora da je dobro pokalajisana. Takove su onda ljesice najbolje i najtrajnije.

Sušenje oparenoga povrća može se obaviti različito: može se osušiti za toplog i suhog vremena na uzduhu vani, a inače u krušnoj peći, na štednjaku i na peći.

Sušenje vani na uzduhu neka se obavlja samo u toploj dobi, jer se inače povrće suši presporo, te onda truhne. Nipošto ne valja sušiti na suncu, jer sunce uzimlje prirodnu boju, a osim toga gubi povrće na mirisu i ukusu mnogo više, nego kada se suši u hladu. Zato treba ljesice s oparenim povrćem postaviti na doduše toplo i zračno mjesto, ali gdje nema prašine ni sunca. Budući da se uzduh pod noć ohladi i jače ovlaži, zato treba ljesice s povrćem još prije zapada sunca unesti u toplu ali ne vlažnu sobu, a drugi dan iznesu se opet napolje, kada je uzduh već dobro ugrijan. Prerano izlaganje i kasno spremanje nije dobro. Vrlo povoljno mjesto, za sušenje povrća dade se prirediti na tavani izravno pod krovom, gdje je ljeti vrlo toplo, te se može povrće vrlo brzo posušiti.

Kod sušenja na zraku ne treba se nikada bojati, da će se povrće previše posušiti, već se naprotiv može lakše dogoditi, da se premalo posuši, a takvome povrću treba mnogo više pažnje za ušćuvanje.

(Nastavit će se.)

Zecevi. Naši se lovci tuže, da je u posljednje doba vrlo ponestalo zeceva. Međutim je ljetošnji visoki snijeg dokazao, da ih još uvijek imade dosta, pače više nego je to gospodarima milo. Kako je zapali snijeg na debelo pokrio polje, navaljše zeke i u ograđene voćnjake, te počinjše mnogo šteti. Čujemo, da je isto tako i po vinogradima. Zaista je velika potreba, da se zecevima što prije oduzme privilegij, što im ga daje sadašnji lovni zakon.

Javna zahvala.

Svjema prijateljima i znancima, koji su našega miloga supruga i oca

FRANJU FRESELA

sproveli do hladnoga groba, a nam tom prilikom izrazili svoje saučešće, srdačno zahvaljujemo.

Napose pak izričemo toplu hvalu slav. građaninu trgovišta Samobora, zatim vojnoveteranskom društvu, koje je pokojnika u njegovoj teškoj bolesti podupiralo i „Pučkoj čitaonici“ koja je kao i „veteransko društvo“ grob pokojnika vijencem okitila, te braći sv. Filipa i braći sv. Vida, koji su pokojnika do hladna groba sproveli.

Svim i svakomu hvala, koji su pokojnika u bolesti posjećivali i do hladnog groba otpratili, te nam sućut iskazali.

Tugujuća obitelj.

„MALVINA CRÈME“

Tko želi uzdržati nježnost i ljepotu svoje kože, neka svaku večer prije spavanja nariša svoje lice, vrat i ruke sa „Malvina crème“ i to tako dugo ribati, dok se Crème posve ne izgubi u koži.

Nečistoća teinta, crvena koža, sunčane pjege i ispućane ruke i usta, sve se to odstranjuje sa „Malvina crème“.

„Malvina crème“ ne sadržaje nikakvih po kožu štetnih tvari, te i dalja uporaba ne može po kožu štetna biti. Daljom uporabom biva koža mekana i bijela.

„Malvina crème“ posjeduje još i to svojstvo, da se ne pokvari i ne otvrdne, te je uvijek dobro za uporabu.

Cijena 1 lončiću K 1-20.

Malvina sapun

Podupire djelovanje „Malvina crème“, te je za pranje veoma ugodan i troši se veoma štedljivo.

Cijena komadu 80 fillira.

„Malvina parfum“

je veoma fina i ugodna mirisa, te se dobiva već u to spremljenim bocama.

Svi ovi preparati radeni su u mojoj ljekarni, te su pravi samo oni, koji nose ovaj zakonom zaštićeni znak.

Ljekarna
M. Kleščić,
u Samoboru.

Med. univ.

Dr. B. HIRŠL

specijalista za kožne i tajne bolesti.

Ordinira u Zagrebu, Gundulićeva ulica broj 1.
II. kat od 11 sati pr. podne do 4 sata pos. podne,
a prema želji i na večer.

Lijep stan

od 5 soba, od ovih 3 parketirane, zatvoreni stakleni hodnik, kuhinja, izba te lijepim vrtićem sve u I. katu, odmah se iznajmljuje.

Od ovog stana mogu se eventualno i samo 3 sobe sa ostalim kao gore navedenim u najam uzeti. Poblize upitati u Šmidhenovoj ulici br. 5.

Obavijest.

Čast mi je javiti općinstvu trgovišta Samobora i okolice, da sam preuzeo u Zagrebu, Dolac br. 1.

gostionice

od dosadanjega gostioničara g. A. Šporčića.

U mojoj gostionici naći će se uvijek po izbor tečnih jela uz najunajerenije cijene, a jancim i za dobru kapljicu i valjanu podvorbu.

Preporučujem se sl. općinstvu i molim, da me svojim pohodom češće počastiti izvoli.

Josip Matijaščić.

gostioničar i mesar, Zagreb, Dolac br. 1,

Liker-vino za mlohave i
nemoćne osobe, finog ukusa
itd. itd. jest

Crêma

Marsala

tvornice specialiteta

Attilio Depaul iz Trsta.

U Samoboru se dobiva kod Janka Budia ml.

Najbolji i najfiniji je

ocat bez alkohola

a dobiva se u tvornici octa **Andrije Nagode.**

Pension Samobor

Gostiona k lovačkom rogu.

Upozorujem p. n. općinstvo na najbolju i najfiniju kuhinju, na sve vrste delicatesa, razne kobasice, sir, kavijar, te veliki izbor najfinijih domaćih vina, vina u bocama, šampanjca itd.

Zajedničke objede.

Preporučajući se sl. općinstvu za što brojniji pohod bilježim

sa veleštovanjem

Robert Dattler.

OBZNANA.

Čast mi je sl. općinstvu trgovišta Samobora i okolice javiti, da sam otvorio

mesnicu

u svojoj novoj kući,

na Trgu Leopolda Salvatora.

Mesnica je spojena izravno s ledenicom i moderno uređena po najnovijem sistemu, te zadovoljava svim higijenskim propisima. Sjeći ću u njoj sve vrste mesa: govedine, teletine, slanine, imat ću uvijek na zalihii ukusna sušena mesa a u zimsko doba i divljači, te ću nastojati, da cijenjene mušterije u svakom pogledu zadovoljim.

Preporučujući se sl. građanstvu, da mi svoje staro povjerenje i nadalje pokloniti izvoli, bilježim se s odličnim poštovanjem

Antun Rumenić st., mesar i gostioničar.